

C-725/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. október 1.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Judecătoria Sectorului 2 București (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 18.

Felperes/kifogást előterjesztő:

IO

Ellenérdekű fél:

Impuls Leasing România IFN SA

Az alapeljárás tárgya

IO felperes/kifogást előterjesztő által az Impuls Leasing România IFN SA ellenérdekű féllel szemben előterjesztett végrehajtási kifogás, amellyel IO a végrehajtási aktusok megsemmisítését és egy lízingszerződéssel kapcsolatban a végrehajtást megelőző helyzet helyreállítását kéri.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A Judecătoria Sectorului 2 București (bukaresti 2. kerületi helyi bíróság, Románia) az EUMSZ 267. cikk alapján a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13 irányelv, valamint a tényleges érvényesülés uniós jogi elvének értelmezését kéri.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A tényleges érvényesülés elvére figyelemmel úgy kell-e értelmezni a 93/13/EGK irányelvet, hogy azzal ellentétes a végrehajtási kifogás elfogadhatóságának

feltételeivel kapcsolatos, hatályos román szabályozáshoz – a 310/2018. sz. törvénnyel módosított polgári perrendtartás 713. cikkének (2) bekezdéséhez – hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a végrehajtási kifogás keretében azon okból nem teszi lehetővé annak a fogyasztó kérelmére vagy a bíróság által hivatalból történő vizsgálatát, hogy egy végrehajtható okiratnak minősülő lízingszerződés feltételei tisztességtelenek-e, mert létezik olyan polgári jogi kereset, amelynek keretében az „eladó vagy szolgáltató” („*vânzător sau furnizor*”) és a „fogyasztó” között létrejött szerződés az ezen irányelv értelmében vett tisztességtelen feltételek fennállása szempontjából vizsgálhatók?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13 irányelv 1., 3., 4., 5., 6. és 8. cikke

A Bíróság 2009. június 4-i Pannon GSM ítélete (C-243/08, EU:C:2009:350); 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélete (C-49/14, EU:C:2016:98); 2019. június 26-i Kuhar ítélete (C-407/18, EU:C:2019:537)

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (a szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 193/2000. sz. törvény), amely átültette a 93/13 irányelvet a hazai jogba

A Codul de procedură civilă (polgári perrendtartás) 713. cikke (2) bekezdésének a Legea nr. 310/2018 (310/2018. sz. törvény) általi módosítását megelőző változata, amelynek értelmében abban az esetben, ha a végrehajtás alapját bírósági határozattól eltérő végrehajtható okirat képezi, a végrehajtási kifogásban a végrehajtható okiratban meghatározott követelés megalapozottságával kapcsolatos ténybeli és jogi alapok kizárólag akkor hozhatók fel, ha a törvény nem rendelkezik kifejezetten a szóban forgó végrehajtható okirat megsemmisítésére irányuló eljárásjogi jogorvoslatról.

A polgári perrendtartás 713. cikke (2) bekezdésének a 310/2018. sz. törvénnyel történő módosítását követő, jelenleg hatályos változata, amelynek értelmében abban az esetben, ha a végrehajtás alapját bírósági határozattól eltérő végrehajtható okirat képezi, a végrehajtási kifogásban a végrehajtható okiratban meghatározott követelés megalapozottságával kapcsolatos ténybeli és jogi alapok kizárólag akkor hozhatók fel, ha a törvény nem rendelkezik a szóban forgó végrehajtható okirat megsemmisítésére irányuló eljárásjogi jogorvoslatról, beleértve a polgári jogi keresetet is

Az Ordonanța Guvernului nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing (a lízingügyletekről és a lízingtársaságokról szóló 51/1997. sz.

kormányrendelet) 8. cikke, amelynek értelmében a lízingszerződések végrehajtható okiratoknak minősülnek

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2008. augusztus 20-án az ellenérdekű fél Impuls Leasing România IFN SA mint lízingbe adó a felperes/kifogást előterjesztő IO-val mint lízingbe vevővel gépjármű használati jogának átruházása tárgyában lízingszerződést kötött 48 hónapos időszakra; a szerződés összértéke 9 232,07 eurónak felelt meg. 2010-től kezdve a felperes/kifogást előterjesztő fél már nem tudott eleget tennie a lízingdíj megfizetésére vonatkozó kötelezettségeinek, és 2010. március 19-én visszaadta a fent említett gépjárművet az ellenérdekű félnek. 2010. június 29-én az ellenérdekű fél a szóban forgó gépjárművet 5 294,12 EUR összegért értékesítette egy harmadik személy részére.
- 2 2010. október 15-én az ellenérdekű fél a felperessel/kifogást előterjesztő féll szemben az általuk megkötött lízingszerződés alapján végrehajtás iránti kérelmet terjesztett elő egy bírósági végrehajtónál. A végrehajtási eljárás 5 168,28 román lej (RON) (hőzzávetőleg 1 200 EUR) összeg behajtását követően 2016. november 16-án félbeszakadt amiatt, hogy a felperes/kifogást előterjesztő fél vagyonában nem volt lefoglalható vagyontárgy.
- 3 2019. március 26-án az ellenérdekű fél a felperessel/kifogást előterjesztő féll szemben ugyanezen lízingszerződés alapján egy második végrehajtás iránti kérelmet terjesztett elő másik bírósági végrehajtónál. 2019. május 8-án a megbízott bírósági végrehajtó a felperes/kifogást előterjesztő fél által az ellenérdekű fél részére állítólagosan megfizetendő összegek – köztük 116 723,73 RON (hőzzávetőleg 25 000 EUR) összegnek megfelelő késedelmi kamatok és 25 155,43 RON (hőzzávetőleg 5 300 EUR) összegű tőkekülönbözetnek megfelelő kártérítés, valamint 13 453,96 RON (hőzzávetőleg 2 800 EUR) összegben kifizetetlen számlák – behajtása céljából több foglalást rendelt el a felperes/kifogást előterjesztő számláira kiterjedően.
- 4 E körülmények között IO végrehajtási kifogást terjesztett a Judecătoria Sectorului 2 Bucureşti (bukaresti 2. kerületi helyi bíróság) elé, amellyel a végrehajtási aktusok megsemmisítését, és a szóban forgó lízingszerződésre vonatkozó végrehajtást megelőző helyzet helyreállítását kérte.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 5 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a szolgáltatók vagy eladók és a fogyasztók között létrejött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 193/2000. sz. törvény akként rendelkezik, hogy – többek között – azok a szerződéses rendelkezések minősülnek tisztességtelen feltételeknek, amelyek a fogyasztót a kötelezettségei teljesítése elmulasztásának esetén a szolgáltatót érő kárhoz képest aránytalanul nagy összegek megfizetésére kötelezik.

- 6 Márpedig a felperessel/kifogást előterjesztő féllel szemben indított végrehajtási eljárás alapját képező lízingszerződés két, tisztességtelennek tekinthető feltételt tartalmaz.
- 7 Először is, arról a feltételről van szó, amelynek értelmében a lízingbe adó a lízingbe vevő által fizetendő bármely pénzösszeg késedelmes megfizetése esetén jogosult a késedelem minden egyes napjára vonatkozóan a még fizetendő összeg 0,35%-ának megfelelő összegű késedelmi kamatot felszámítani a lízingbe vevővel szemben, és a kamatok összege meghaladhatja az azok számításának alapját képező összeget. Az ellenérdekű fél e feltétel alapján 116 723,73 RON (hozzávetőleg 25 000 EUR) összegben követel késedelmi kamatot, miközben a lízingszerződés összértéke 9 232,07 EUR összegnek felelt meg.
- 8 Másodsorban egy olyan feltételről van szó, amely a szerződéses kötelezettségek teljesítésének a lízingbe vevő által történő elmulasztása esetén követelhető kártérítés nagyságát szabályozza. Az ellenérdekű fél e feltétel alapján – többek között – 25 155,43 RON (hozzávetőleg 5 300 EUR) összegű tökekülönbözet és 13 453,96 RON (hozzávetőleg 2 800 EUR) összegű kifizetetlen számlák megfizetését követeli.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a nemzeti jog értelmében abszolút semmis az olyan kötelezettség, amelyet tisztességtelen feltétel alapján vállaltak, és e szankciót a bíróságoknak hivatalból kell alkalmazniuk. Hasonlóképpen, az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlata szerint a bíróságok hivatalból kötelesek vizsgálni, hogy valamely szerződési feltétel tisztességtelen-e.
- 10 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a polgári perrendtartás 713. cikke (2) bekezdésének a 310/2018. sz. törvény révén történő módosítását megelőzően hatályos változata értelmében abban az esetben, ha a végrehajtás alapját lízingszerződéshez hasonló végrehajtható okirat képezi, a végrehajtási kifogásban a lízingszerződés feltételeinek tisztességtelen jellege kizárólag akkor hozható fel, ha a törvény nem rendelkezik kifejezetten a szóban forgó végrehajtható okirat megsemmisítésére irányuló eljárásjogi jogorvoslatról.
- 11 A „kifejezetten a megsemmisítésre irányuló eljárásjogi jogorvoslat” kifejezés a jogalkotó által szabályozott és az érintettek rendelkezésére álló olyan sajátos eszközre vonatkozott, amelynek révén megsemmisíthető a végrehajtható okirat, azonban az polgári jogi keresetnek megfelelő jogorvoslatra nem utalt.
- 12 Következésképpen a végrehajtási kifogás keretében a lízingszerződés feltételeinek tisztességtelen jellegére is lehetett hivatkozni, mivel nem létezett kifejezetten a lízingszerződés megsemmisítésére irányuló eljárásjogi jogorvoslat.
- 13 Ezzel szemben a polgári perrendtartás 713. cikkének (2) bekezdése – annak a 310/2018. sz. törvény révén történő módosítását követően – jelenleg akként rendelkezik, hogy abban az esetben, ha a végrehajtás alapját lízingszerződéshez hasonló végrehajtható okirat képezi, a végrehajtási kifogásban a lízingszerződés feltételeinek tisztességtelen jellege kizárólag akkor hozható fel, ha a törvény nem

rendelkezik a szóban forgó végrehajtható okirat megsemmisítésére irányuló eljárásjogi jogorvoslatról, beleértve a polgári jogi keresetet is.

- 14 Márpedig a szolgáltatók vagy eladók és a fogyasztók között létrejött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 193/2000. sz. törvény révén előterjeszhető ilyen polgári jogi kereset.
- 15 Ez azt jelenti, hogy a bíróság a végrehajtási kifogás keretében már nem vizsgálhatja meg, hogy a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló szerződésben szereplő feltételek tisztességtelenek-e, mivel létezik olyan polgári jogi kereset, amelynek keretében vizsgálható, hogy az ilyen szerződés tartalmaz-e tisztességtelen feltételeket.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a nemzeti végrehajtási mechanizmusoknak teljesíteniük kell azt a feltételt, hogy – a tényleges érvényesülés elvének megfelelően – ne tegyék rendkívül nehézé vagy gyakorlatilag lehetetlenné az uniós jog által a fogyasztóknak biztosított jogok gyakorlását. Márpedig e jogok tényleges védelme kizárólag akkor biztosítható, ha a nemzeti eljárásjogi rendszer a végrehajtási eljárás keretében is lehetővé teszi annak hivatalból történő vizsgálatát, hogy valamely szerződés feltételei tisztességtelenek-e. A jelenlegi nemzeti eljárásjogi rendszer alapján azonban a végrehajtható okiratnak minősülő szerződés feltételeinek esetleges tisztességtelenségére hivatkozó fogyasztónak a 193/2000. sz. törvényen alapuló polgári jogi megsemmisítési keresetet kell előterjesztenie, amiből az következik, hogy e fogyasztó többé nem gyakorolhatja végrehajtási kifogás által a 93/13 irányelv által biztosított jogot.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a szolgáltatók vagy eladók és a fogyasztók között létrejött szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek további alkalmazásának megelőzésére irányuló megfelelő és hatékony eszközöknek olyan rendelkezéseket kell magukban foglalniuk, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók hatékony bírói jogvédelmének garantálását, biztosítva számukra az ilyen szerződés megtámadásának lehetőségét akár a végrehajtási szakaszban is, olyan észszerű eljárási feltételek mellett, amelyek nem teszik rendkívül nehézé vagy gyakorlatilag lehetetlenné a 93/13 irányelv által garantált jogok gyakorlását.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából hivatalból a 93/13 irányelv és a tényleges érvényesülés uniós jogi elve értelmezésére irányuló kérdést terjeszt a Bíróság elé.